

بيانات در دیدار هزاران نفر از مادحان اهل بیت (ع) و شاعران آیینی - 13 / دی / 1402

بسم الله الرحمن الرحيم (۱)

و الحمد لله رب العالمين و الصلاة و السلام على سيدنا ونبيتنا ابي القاسم المصطفى محمد و على آل الاطيبين الاطهرين المنتجبين سيدما بقية الله في الأرضين.

به نظرم جلسه تا همینجا کافی است؛ واقعاً حدّاکثر استفاده را کردیم، از شعر و از مضمون و از مدح و از آهنگ و از همه چیز. اولاً عید سعید ولادت صدیقه‌ی طاهره (سلام الله عليها) را تبریک عرض میکنم و خداوند را قسم میدهم به حرمت فاطمه‌ی زهرا (سلام الله عليها) که معرفت ما را نسبت به این بزرگوار روزبه روز بیشتر کند؛ همچنین ولادت فرزندش امام بزرگوارمان که راه جهاد فاطمی را این بزرگوار بخوبی طی کرد و پیش رفت. روز شهادت عزیز ما حاج قاسم سلیمانی هم هست که ان شاء الله خدای متعال تفضلاتی را که بر خاندان پیغمبر کرده است، بر روح این عزیز پیرو واقعی خاندان پیغمبر نازل کند، ما را هم به ایشان ملحق کند و از شفاعت‌شان برخوردار کند.

من یک مطلبی را آماده کرده‌ام درباره مسئله‌ی «جهاد تبیین»؛ چرا؟ چون این جلسه متشكل از کسانی است که میتوانند پیشروان «جهاد تبیین» باشند. جلسه‌ی مادحان اهل بیت و ستایشگران مكتب اهل بیت (علیهم السلام) جلسه‌ی بیان تبیین مجاهدانه است. بحث من امروز این است؛ حالا هر مقداری که توانستیم وقت بود.

در میان خصوصیات برجسته و ممتاز فاطمه‌ی زهرا (سلام الله عليها)، یکی از خصوصیات بسیار برجسته «جهاد تبیین» فاطمه‌ی زهرا است. ایشان دو خطابه‌ی ممتاز و نامدار ایراد کردند که یکی از آن دو خطابه، خطابه‌ی معروف ایشان: «الحمدُ لِلّٰهِ عَلٰی مَا أَنْعَمَ وَ لَهُ الشُّكْرُ عَلٰی مَا الْهَمَ» (۲) در جمع صحابه است که درباره این خطابه گفته شده که در ردیف بهترین خطبه‌های نهج البلاغه است – آن کسانی که اهل بلاغت و اهل فهمند، این جور گفته‌اند؛ مملو است از معارف و حقایق – یکی هم آن خطبه‌ی حضرت خطاب به زنان مهاجر و انصار است: «أَصَبَحْتُ وَ اللّٰهُ عَائِقَةً لِدُنْيَاكُمْ لِرَجَالِكُمْ» (۳) یا «عائِقَةً لِدُنْيَاكُنَّ قَالِيَةً لِرَجَالِكُنَّ»؛ (۴) این دو خطابه «جهاد تبیین» فاطمه‌ی زهرا (سلام الله عليها) در مدت کوتاهی بعد از رحلت پیغمبر است.

درباره‌ی آن خطبه‌ای که در جمع صحابه بیان کردند، مرحوم مجلسی (رضوان الله عليه) طرق متعددی را، اسانید مختلفی را ذکر کرده؛ غیر از ایشان هم دیگران سندهای معتبر و مهمی را بیان کرده‌اند. ابن‌ابی‌الحدید این خطبه را که نقل میکند، میگوید من از کتب شیعه و علمای شیعه نقل نمیکنم اینها را، از طرق اهل‌سنت نقل میکنم؛ (۵) ذکر میکند که از چه کسی نقل میکند این خطبه را او شخص ثقه‌ای است و خصوصیاتش را بیان میکند. آن کسانی که روایت این خطبه به آنها نقل میشود چند نفرند، از جمله جناب عایشه است؛ عایشه یکی از نقل‌کنندگان خطبه‌ی فدکیه‌ی حضرت زهرا است. از جناب زیدبن علی (سلام الله عليه و علی ابیه) نقل شده است که من دیدم بزرگان آل ابی‌طالب این خطبه را از پدرانشان نقل میکردند، به فرزندانشان یاد میدادند، برای اینکه این خطبه در تاریخ بماند؛ عبارت ایشان این است: رأیتُ مَشَايخَ آلِ أَبِي طَالِبٍ يَرَووْنَهُ عَنْ آبَائِهِمْ وَ يُعْلَمُونَهُ أَبْنَائِهِمْ؛ (۶) یعنی اعتبار این خطبه این جوری است، در این حد است. انتظام فکری و منطق قوی در این خطبه، از لحاظ مضمون، همراه شده با استحکام لفظی و زبان فاخر و با زیبایی‌های ادبی. تصوّرش را بکنید فاطمه‌ی زهرا (سلام الله عليها)، بانوی هجده‌ساله، بیست‌ساله، حدّاکثر بیست و پنج‌ساله، با آن مصائب، خطبه‌ای بیان میکند که بزرگان اهل بلاغت این جور با حیرت آن را تلقی میکنند و به آن نگاه میکنند.

در یک چنین خطبه‌ای با این لفظ و معنا، حقایقی را که در نظرها نبود یا اگر بود، مورد غفلت بود، بیان میکند و روشن میکند. معارف زیادی در این خطبه هست، توحید هست، نبوت هست، مسئله‌ی امامت و ولایت هست، مسئله‌ی عدالت هست؛ این سنت را فاطمه‌ی زهرا (سلام الله علیها) بعد از پیغمبر پایه‌گذاری کرد، فرزندان ایشان و خاندان پیغمبر هم از ایشان پیروی کردند؛ خطبه‌های امیرالمؤمنین، خطبه‌ی امام حسین (علیه السلام) خطاب به علماء که خطبه‌ی تکان‌دهنده‌ی فوق‌العاده‌ای است – انتم ایّهَا العصابةُ بالعلمِ مشهورةَ – (۷) خطبه‌ی حضرت زینب در کوفه، خطبه‌ی امام سجاد در شام، خطبه‌ی امام صادق در عرفات که «امامت» را معنا میکند – ایّهَا النّاسُ إِنَّ رَسُولَ اللهِ كَانَ هُوَ الْإِمَامُ – (۸) اینها همه دنباله‌ی سنتی است که زهرا اطهر پایه‌گذاری کرده. این سنت خطبه‌خوانی، تبیین حقایق، از اینجا شروع شد و ادامه پیدا کرد، تا آنجایی که ممکن بود؛ یک جاهایی هم ممکن نبود.

بعد، به تبع اهل بیت، زبان‌آوران ممتاز و برجسته‌ی پیرو اهل بیت هم این خط را دنبال کردند، تبیین حقایق کردند در زبان شعر؛ نه شعرای درجه‌ی دو و متوسط، [بلکه] شعرای درجه‌ی یک. این شعرای معروفی که شما می‌شنوید اهل بیت را مدح کردند، شاعران درجه‌ی یک عرب در دوران خودشان هستند: فرزدق در زمان خودش شاعر درجه‌ی یک است، گمیت اسدی شاعر درجه‌ی یک است، سید حمیری شاعر ممتاز درجه‌ی یک است. دعبل خزاعی شاعر درجه‌ی یک است. ابوالفرج اصفهانی شرح حال این شعرا را که ذکر میکند – در کتاب بیست و چند جلدی اغانی – به سید حمیری که میرسد، چون سید حمیری خیلی روشن و صریح مخالفین اهل بیت را هجو کرده، میگوید من دلم میخواهد درباره‌ی این شاعر بزرگ حرف بزنم – چون [واقعاً ایشان] خیلی بزرگ است – منتها چون نسبت به بعضی از صحابه حرفاًی زده، ملاحظه میکنم و نمیگویم، مقداری میگویم؛ آن «مدار» پنجاه صفحه است؛ بیش از همه‌ی شعرائی که در آنجا ذکر کرده! یعنی عظمت این شاعر در این حد است. اینها هستند کسانی که معارف اهل بیت را تبیین کردند؛ [کار] اینها فقط شعر گفتن نیست، تبیین معارف اهل بیت است. همه‌ی اینها ای که اسم آوردم و غیر از اینها – شاعران بزرگ دیگری هم هستند، برجسته‌هایشان اینها هستند – این را دنبال کردند. این مال تاریخ زمان ائمه‌ه (علیهم السلام) و اندکی بعد از ائمه.

در زمان ما، بزرگترین کسی که «جهاد تبیین» کرد امام راحل بود، و بزرگترین کاری که با «جهاد تبیین» انجام گرفت، کاری بود که امام بزرگوار ما انجام داد. امام راحل با «جهاد تبیین» کاری کرد که دیگران با هیچ وسیله‌ی سخت‌افزاری و نرم‌افزاری دیگری، نه میتوانستند بکنند، نه امیدش را داشتند که بکنند؛ امام با زبان و با منطق [این کار را کرد]؛ «جهاد تبیین» این است. [امام] از روز اوّل نهضت شروع کرد به حرف زدن، تا روزی که آمد اینجا در بهشت زهرا گفت من تو دهن این دولت میزنم و دولت تعیین میکنم؛ (۹) همه با «جهاد تبیین» بود. با «جهاد تبیین» چه کار کرد؟ با «جهاد تبیین» حکومت دیرپایی فاسد ننگین دیکتاتوری و مستبدانه‌ی سلطنتی ارشی را ازاله کرد و حکومت مردم‌سالاری اسلامی و دینی را سر کار آورد؛ مسئله‌ی «جهاد تبیین» این است، اهمیت‌ش این است. خب این درس فاطمه‌ی زهرا (سلام الله علیها) است که در طول زمان ادامه پیدا کرد و رسید به امام بزرگوار.

در زمان مبارزات روحانیّت و نهضت روحانیّت، جریانهای دیگری بودند که تلاش میکردند، کار میکردند، دوندگی میکردند، با سلاح وارد میدان میشدند، [اما] هیچ کار نتوانستند بکنند؛ یا سرکوب شدند یا منحرف شدند. تبیین، شاخصه‌ی جهاد و نهضت اسلامی بود. در تهران در یک جمعی از دوستان نشسته بودیم، یک جوانی بود اهل مشهد – من می‌شناختم – که مرتبط بود با این گروه‌های مسلح مارکسیست؛ ناگهان وارد جلسه شد برای یک کاری، صحبت بین ما و او شروع شد، یک مقداری حرف زدیم – اینها آن وقت معروف بودند به «گروه جنگل»؛ اینکه میگوییم مال سالهای ۴۷ یا ۴۸ است – من گفتم خب شما که دارید این کارها را میکنید، با مردم حرف بزنید؛ مردم نمیدانند شما که هستید، چه هستید؛ گفت «آقا! این حرفها مال اسلام است، مال مسلمانها است! اعتقادی به «جهاد تبیین»

نداشتند، آن را مال اسلام میدانستند؛ درست هم میگفت، مال ما بود، مال اسلام بود. آنها حرف واقعی برای قانع کردن دلهای مردم نداشتند، [لذا] نتوانستند، مغلوب شدند، منکوب شدند، بسیاری شان هم منحرف شدند. امّا امام راه تبیین را پیش گرفت و به اینجا رساند. این راه، امروز هم ادامه دارد.

من چه میخواهم بگویم؟ من میخواهم بگویم امروز بار «جهاد تبیین» بر روی دوش شما مذاهها است؛ امروز شما هستید که این رشته‌ی آغازشده‌ی به وسیله‌ی زهراًی اطهر را دارید ادامه میدهید. حواستان باشد که مذاهی چیست. مذاهی به معنای ادامه دادن کار آن کسانی است که در طول تاریخ، چه در زمان اهل‌بیت توانستند مذهب را نگه دارند، تشیع را و جریان شیعه را حفظ کنند، چه در زمان ما که توانستند دنیا را عوض کنند، نظام کشور را از «طاغوتی» به «اسلامی» تبدیل کنند؛ این رشته دنباله‌ی همان رشته‌ی منوری است که آنها شروع کردند؛ با این چشم به مذاهی نگاه کنید.

هنر مذاهی و موجودیتی به نام «هیئت» – که محور هیئت مذاح و واعظ است؛ واعظ در کنار مذاح – جزو مهم‌ترین بخش‌های قدرت نرم جامعه‌ی اسلامی است. قدرت نرم از قدرت سخت نافذتر و مؤثرتر است. علت چیست که قدرتمدان عالم مثل آمریکا، بمب اتم دارند، انواع و اقسام سلاحهای پیشرفته را دارند، در عین حال مهم‌ترین سرماهی‌گذاری‌ها را برای هنر و سینما و هالیوود و تبلیغات و تبلیغات و سینما میکنند؟ چرا؟ چون سینما قدرت نرم است، قصه‌نویسی و فیلم قدرت نرم است؛ این [کار] است که اثر میگذارد؛ قدرت سخت اثر آنی دارد، بعد، از بین میرود. قدرت سخت یعنی اینکه آمریکا می‌آید بیست سال در افغانستان می‌ماند، میلیاردها خرج میکند، آخرش هم با نفرت مردم مجبور به فرار از افغانستان می‌شود؛ این قدرت سخت است. قدرت سخت یعنی آمریکا با تجهیزات کامل می‌آید همه‌ی عراق را تصرف میکند، حکومت عراق را ساقط میکند، خودش آنجا به جای حکومت می‌نشیند و بعد از حدود بیست سال، امروز منفورترین دولت در عراق عبارت است از دولت آمریکا؛ قدرت سخت این است. امّا قدرت نرم یعنی یک گروه بظاهر در اقلیّت امّا دارای نفوذ معنوی، میتوانند دنیا را به خودشان متوجه کنند. امروز شما ببینید فلسطینی‌های مظلومی که سلاح دفاع از خودشان را ندارند، توانسته‌اند با مظلومیت خودشان، با صبر خودشان، با ایستادگی خودشان، دنیا را متوجه به خودشان کنند؛ یعنی فاصله‌ی بین قدرت سخت و قدرت نرم این‌قدر زیاد است، و تأثیرش این‌قدر متفاوت است.

خب، عرض بnde این است که مجموعه‌ی مباشر و متصدّی مدح و مرثیه، یعنی همین جامعه‌ی مذاح که یک مجموعه‌ای و یک بخشی از قدرت نرم جامعه‌ی اسلامی است، بایستی بداند که چه کاره است و چه کار میخواهد بکند و وظیفه‌ی او چیست. معارف اسلامی جزو محتواهای کار شما است، منطق قرآن جزو محتواهای کار شما است، معارف اهل‌بیت جزو محتواهای کار شما است، تاریخ اهل‌بیت جزو محتواهای کار شما است، مصائب اهل‌بیت هم جزو محتواهای کار شما است؛ این مجموعه بایستی با بهترین زبان و بهترین شیوه، با همان خصوصیاتی که شما در تاریخ «جهاد تبیین» در گذشته‌ی شیعه ملاحظه میکنید، امروز ارائه بشود؛ توقع این است. اگر تلاوت زیبایی از قرآن باشد، شعر زیبایی با صدای خوش و با آهنگ خوشی خوانده بشود، محتوای صحیح و متعالی به وسیله‌ی این صدای خوش و آهنگ خوش منتشر بشود، این از بسیاری از قدرتهاهای سخت دنیا نفوذش بیشتر است، تأثیرش بیشتر است. جمهوری اسلامی در این چهل و چند سال این‌جوری حرکت کرده؛ جمهوری اسلامی بیش از آنچه به قدرت سخت متکی باشد، به قدرت نرم متکی بوده. البته شماها میدانید که من به تسلیحات پیشرفته و منطبق با نیاز و مطابق با توانایی‌های دشمنان اعتقاد دارم و دنبال میکنم، امّا عقیده‌ام این است که در کنار آن قدرت سخت و قدرت تسلیحاتی، تسلیحات فکری، تسلیحات زبانی و تسلیحات منطق قوی بایستی در بین ما گستردگی بشود؛ این توقع ما است. ما از شاعرمان توقع داریم، از مادحمان توقع داریم، از خوش‌صدا و خواننده‌مان توقع داریم.

در این قدرت نرم، دو شاخص مهم وجود دارد که اینها بایستی مورد توجه قرار بگیرد؛ یعنی کار خودتان را با این دو شاخص بسنجید: یکی عبارت است از توانایی برانگیختن و حرکت آفریدن، و دیگری عبارت است از جهت درست و دقق؛ [یعنی] هدف‌گیری اش دقیق باشد. ببینید، یکی از چیزهایی که ما در مشکلهایمان هم به آن اهمیّت داده‌ایم و موفق شده‌ایم و به آن رسیده‌ایم، دقق در هدف‌گیری است؛ یعنی در دوهزارکیلومتری یک نقطه‌ای را هدف می‌گیرد، درست به همان نقطه فرود می‌آید؛ یعنی مثلاً ده متر این طرف یا ده متر آن طرف نیست. در کاری که می‌خواهید انجام بدهید باید این جوری هدف‌گیری کنید. این دو شاخص را در نظر داشته باشید: یکی اینکه ببینید آنچه شما ارائه میدهید چقدر قدرت برانگیختن دارد، چقدر می‌تواند دل را تکان بدهد، چقدر می‌تواند حرکت ایجاد کند، و دوم اینکه چقدر دقیق است؛ دقق در حرکت خیلی مهم است. گاهی اوقات می‌خواهیم کار خوبی بکنیم، یک حرفی میزیم، دقق نمی‌کنیم در خصوصیّات این حرف، [لذا] در هنگامی که دنیای اسلام نیاز به اتحاد دارد اختلاف ایجاد می‌کنیم، شکاف ایجاد می‌کنیم؛ این عدم دقق است. من اصرار دارم که در فهم معارف دینی و بیان معارف دینی دقق بشود. خوشبختانه امروز بسیاری از مذاهان عزیز ما از قشرهایی هستند تحصیلکرده، درس خوانده، مراتب علمی گذرانده، عربی دان، عربی فهم، خیلی‌هایشان با قرآن مأнос، با روایات مأнос. امروز [این] جوری است دیگر؛ جامعه‌ی مذاهی ما مثل دوره‌ی جوانی ما نیست. جامعه‌ی مذاهی جامعه‌ی متعالی و بلندمرتبه‌ای است؛ توقع ما این است که معارف را دقیق، درست، با همان ابزار بسیار ممتاز مدح و مرثیه، به طرف مقابل منتقل کند؛ توقع ما این است.

با کتب حدیث آشنا بشوید، مأнос بشوید. با نهج البلاغه یک دریا از معارف است. خطبه‌های نهج البلاغه را وقتی شما نگاه می‌کنید، بخصوص بعضی از خطب نهج البلاغه، سرشار از معارفی است که یک کلمه‌ی آن را انسان بتواند گسترش بدهد، می‌تواند یک ملت را به حرکت در بیاورد. با صحیفه‌ی سجادیه مأнос بشوید. قالب صحیفه‌ی سجادیه قالب دعا است، در محتوا هم تضرع و دعا است، اما در کنار آن، سرشار از معارف دینی است. صحیفه‌ی سجادیه یک پدیده‌ی عجیب در مکتب اهل بیت است. شما ملاحظه کنید امام سجاد (سلام الله علیه) در صحیفه‌ی سجادیه مرزداران را دعا می‌کند؛ یک دعائی دارد مخصوص مرزداران. مرزداران آن وقت چه کسانی بودند؟ سربازان بنی‌امیه بودند دیگر؛ برای آنها دعا می‌کنند. مرزدار، مرزدار است؛ مرز کشور اسلامی را دارد حفظ می‌کند، هر کسی هست. مرزدار را دعا می‌کند. اینها درس است برای ما.

مرز دنیای اسلام امروز در غرّه است، نبض دنیای اسلام امروز در غرّه می‌زند. آنها ایستاده‌اند در مقابل دنیای کفر، دنیای طاغوت، دنیای استکبار، در مقابل آمریکا؛ طرف آنها فقط رژیم صهیونیستی نیست. رئیس جمهور آمریکا (۱۰) صریحاً می‌گوید من یک صهیونیستم! (۱۱) راست می‌گوید؛ همان خباثتی که در صهیونیست‌ها وجود دارد در او هم هست؛ همان اهداف پلیدی که در آنها وجود دارد در او هم هست. [مردم غرّه] در مقابل اینها ایستاده‌اند. باید بدانیم که چه کار باید بکنیم. یکی از خصوصیّات همین است که مجاهد تبیین بداند امروز چه چیزی را باید تبیین کند؛ مسئله‌ی روز خودش را بشناسد. امروز شما باید غرّه را تبیین کنید، امروز شما باید دشمنی‌های با نظام اسلامی را تبیین کنید. انواع و اقسام دشمنی با نظام اسلامی را دارند عمل می‌کنند، اجرا می‌کنند؛ حالا از لحاظ کارهای نظامی و تسلیحاتی و مانند اینها به صلاح خودشان نمیدانند، اما از لحاظ قدرت نرم – حالا نه فقط آمریکا، [بلکه] دنباله‌روهای آمریکا و مخالفین اسلام – فیلم می‌سازند، تبلیغات دروغین می‌کنند، علیه اسلام و علیه نظام اسلامی. باید سینه سپر کنید.

ما انتخابات در پیش داریم؛ (۱۲) یک عده‌ای نمی‌خواهند این انتخابات آن‌چنان که شایسته‌ی این ملت است انجام بگیرد؛ تلاش می‌کنند مردم را مأیوس کنند، مردم را بی‌اعتماد کنند، وانمود کنند که انتخابات فایده‌ای ندارد، تأثیری ندارد؛ در مقابل اینها «جهاد تبیین» باید سینه سپر کند، در مقابل اینها باید حقیقت را بیان کند. کسانی هستند که [نمی‌خواهند] حضور مردم در اداره‌ی کشور – که ثابت‌کننده‌ی تحقق مردم‌سالاری دینی در کشور است – ضعیف بشود، تا حرف امام بزرگوار دروغ در بیاید؛ هدف‌شان این است که وعده‌ی الهی را مخالف واقع نشان بدهند. این حرکت،

خصمانه است؛ در مقابل این حرکت خصم‌انه باید تلاش کرد. هر کس با انتخابات مخالفت کند، با جمهوری اسلامی مخالفت کرده، با اسلام مخالفت کرده. انتخابات یک وظیفه است. این یکی از کارها است؛ امروز احساس وظیفه نسبت به انتخابات یکی از کارهای نقد جامعه‌ی مجاهد در «جهاد تبیین» است.

کسانی که مردم را به نظام بدین میکنند، مردم را نسبت به آینده ناامید میکنند، [در نتیجه] یک نقطه‌ی قوت که گاهی در نظام وجود دارد، به نقطه‌ی ضعف تبدیل میشود. یکی از نقاط قوت نظام مبارزه‌ی با فساد است؛ به مجرد اینکه یک فسادی در یک جایی ظاهر میشود و دولت و مسئولین قضائی و دیگران در مقابلش بنا میکنند حرکت کردن – که این یک نقطه‌ی قوت است، مبارزه‌ی با فساد است – یک عده‌ای از آن طرف پیدا میشوند که «آقا ببینید، فساد وجود دارد!» خب بله، فساد وجود دارد؛ آنچه نقطه‌ی ضعف است این است که فساد تحمل بشود، به فساد کمک بشود؛ اگر با فساد مبارزه شد، این میشود نقطه‌ی قوت. سعی میکنند این نقطه‌ی قوت را تبدیل کنند به نقطه‌ی ضعف؛ در مقابل اینها باید ایستاد. امام بزرگوار هیچ ملاحظه‌ای نمیکرد؛ یک جاهایی ماها ملاحظه میکردیم، امام ملاحظه نمیکرد، صریح و روشن حق مطلب را اداء میکرد، آنچه را باید بیان کند بیان میکرد؛ اسم می‌آورد از افراد، اسم می‌آورد از جریانها و گروه‌ها، برای اینکه مردم روشن بشوند؛ و به همین ترتیب توانست پایه‌های نظام را پایه‌های محکمی قرار بدهد که تا امروز، چهل و چند سال است که بحمدالله این بنا ارتفاع پیدا کرده، باز هم ارتفاع پیدا خواهد کرد.

ملت ایران اسلام را دوست دارند؛ ملت ایران استقلال را دوست دارند، عزت ملی را دوست دارند؛ ملت ایران از دنباله‌روی و پیروی قدرتها بیزارند؛ ننگشان میکنند که مثل دوران طاغوت، آمریکایی‌ها و دیگر قدرتمدان بخواهند بر این ملت فخر بفروشند و امر و نهی کنند؛ ملت ایران تحمل نمیکند این چیزها را، برای همین هم هست که پای جمهوری اسلامی ایستاده‌اند؛ چون شعار جمهوری اسلامی شعار عزت ملی، استقلال ملی و پیشرفت ملی است؛ اینها شعارهای جمهوری اسلامی است؛ ملت به اینها علاقه‌مند است و این راه، راه خدا است. آنچه راه خدا است و بندگان خدا در آن راه حرکت میکنند، هیچ قدرتی قادر به عقب نشاندن آن نیست.

جهاد بالارزش تبیین را باقوت و باقدرت ان شاءالله ادامه بدهید و این مواريث گران‌قدر را به نسل بعد از خودتان منتقل کنید. [اگر] جوانها احساس کنند وظیفه‌شان نسبت به گذشتگانشان مضاعف است، روزبه‌روز ان شاءالله پیشرفت را بیشتر مشاهده خواهیم کرد.

والسلام عليكم ورحمة الله وبركاته

۱) در ابتدای این دیدار، شماری از مداحان و شعرا به شعرخوانی و سرودخوانی در مدح اهل‌بیت (علیهم السلام) پرداختند.

۲) بحار الانوار، ج ۲۹، ص ۲۲۰

(۳) معانی الاخبار، ص ۳۵۴

۴) امالی طوسی، ص ۳۷۴، مجلس سیزدهم

۵) شرح نهج البلاغه، ج ۱۶، ص ۲۱۰

۶) ابن ابی الحدید. شرح نهج البلاغه، ج ۱۶، ص ۲۵۲

۷) تحف العقول، ص ۲۳۷

۸) اقبال الاعمال، ج ۱، ص ۳۳۰

- ۹) صحیفه‌ی امام، ج ۶، ص ۱۶؛ سخنرانی در بهشت زهرا (۱۳۵۷/۱۲/۱۲)
- ۱۰) جو بایدن
- ۱۱) از جمله سخنان جو بایدن در روز عید حانوکای یهود، دسامبر ۲۰۲۳
- ۱۲) انتخابات دوازدهمین دوره‌ی مجلس شورای اسلامی و ششمین دوره‌ی مجلس خبرگان رهبری که در تاریخ یازدهم اسفندماه سال جاری برگزار می‌شود.